

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 354/2023
14.02.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић, Драгане Миросављевић, Мирјане Андријашевић и Зорана Хацића, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Ивица Кропф, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Основног суда у Пироту, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Нишу, ради накнаде штете, одлучујући о ревизијама тужиље и тужене изјављеним против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 4463/2022 од 11.10.2022. године, у седници одржаној 14.02.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 4463/2022 од 11.10.2022. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ, пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 4463/2022 од 11.10.2022. године и пресуда Основног суда у Пироту П1 6/22 од 01.09.2022. године у ставу другом и трећем изреке тако што се тужена обавезује да тужиљи на име накнаде нематеријалне штете на име претрпљених душевних болова због умањене животне активности исплати износ од још 500.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 01.09.2022. године па до исплате, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде, док се тужбени захтев тужиље у делу за износ преко укупно признатог од 600.000,00 динара, па до траженог од 700.000,00 динара, са законском затезном каматом од 01.09.2022. године, као неоснован **ОДБИЈА**, а тужена обавезује да тужиљи накнади трошкове првостепеног парничног поступка од 102.538,00 динара, у року од осам дана од дана пријема преписа пресуде.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужена да тужиљи накнади трошкове другостепеног и ревизијског поступка од 265.100,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 4463/2022 од 11.10.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пироту П1 6/22 од 01.09.2022. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиље па је тужена обавезана да јој на

име накнаде нематеријалне штете због професионалног обољења по основу душевних болова због умањене животне активности исплати износ од 100.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 01.09.2022. године, као дана пресуђења па до исплате. Ставом другим изреке, тужбени захтев тужиље за веће потраживање од досуђеног износа од 100.000,00 динара до траженог износа од 700.000,00 динара, одбијен је као неоснован. Ставом трећим изреке, тужена је обавезана да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 94.738,00 динара.

Апелациони суд у Нишу је, пресудом Гж1 4463/2022 од 11.10.2022. године, одбио као неосновану жалбу тужиље и потврдио пресуду Основног суда у Пироту П1 6/22 од 01.09.2022. године, одбијајућем делу става првог изреке и у ставу другом изреке.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, парничне странке су изјавиле благовремене ревизије, због погрешне примене материјалног права, са предлозима да се о њиховим ревизијама одлучи као изузетно дозвољеним, на основу одредбе члана 404. Закона о парничном поступку, ради уједначавања судске праксе.

Одредбом члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20), прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија).

По оцени Врховног касационог суда, у конкретном случају је потребно уједначавање судске праксе на основу посебне ревизије тужиље, а у погледу висине правичне новчане накнаде нематеријалне штете на име претрпљених душевних болова због умањене животне активности, па је одлука као у ставу првом изреке донета применом одредбе члана 404. став 2. Закона о парничном поступку.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку и утврдио да је ревизија тужиље делимично основана, док је ревизија тужене недозвољена.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је засновала радни однос у Општинском суду у Пироту 1984. године, на радном месту ... – У току рада, тужиља је оболела од синдрома ..., што представља професионално обољење према Правилнику о утврђивању професионалних болести, па није способна за послове који захтевају интензиван и непрекидан рад на рачунару у току радног времена. Због тога је тужена тужиљу распоредила на рад у ... који не захтева непрекидан и интензиван рад на рачунару. Вештачењем од стране судског вештака медицинске струке утврђено је да услед професионалног обољења код тужиље постоји умањење животне активности на горњој граници лаког степена, израженог у процентима од 30%, због ког обољења она стално лако и повремено умерено душевно пати, а које се огледа у смањеној мишићној

снази обе шаке, појави болова код сваког физичког напрезања шаке, осећаја трњења и болова и ноћу – спонтано, смањеној спретности прстију и шака у целини, неопходности сталног узимања лекова, провођења хигијенско-дијететског режима живота и честих физикалних процедура и слично. Све животне активности које су у вези са дизањем и ношењем терета, бављењем многим кућним пословима и активностима као и све физичке активности везане за употребу обе руке и шаке, њихово савијање у ручном зглобу, држање и стискање предмета у шакама и слично, тужиља обавља улагањем већих напора и трпљењем субјективних тегоба које се тада нарочито испољавају. Тужена је тужбени захтев тужиље оспорила из разлога што је тужиља премештена на рад у писарницу, сходно својој преосталој радној способности.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да износ од 100.000,00 динара представља правичну новчану накнаду тужиљи за душевне болове које она трпи због умањене животне активности, на основу одредбе члана 200. став 1. Закона о облигационим односима, па су њен тужбени захтев преко тог износа одбили налазећи да не постоје патње које завређују накнаду у вишем износу, на основу одредбе члана 200. став 2. истог Закона.

По оцени Врховног касационог суда, нижестепени судови су погрешно применили материјално право, а тужиља основано на то у својој ревизији указује.

Одредбом члана 200. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да за претрпљене физичке болове, за претрпљене душевне болове због умањене животне активности, наружености, повреде угледа, части, слободе или права личности, смрти блиског лица као и за страх суд ће, ако нађе да околности случаја, а нарочито јачина болова и страха и њихово трајање то оправдава, досудити правичну новчану накнаду, независно од накнаде материјалне штете као и у њеном одсуству. Приликом одлучивања о захтеву за накнаду нематеријалне штете као и о висини њене накнаде, суд ће водити рачуна о значају повређеног добра и циљу коме служи та накнада, али и о томе да се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом (став 2).

У конкретном случају, судски вештак медицинске струке, др Миодраг Здравковић, се, у свом налазу од 19.05.2022. године, изјаснио да тужиља болује од синдрома ... обе руке које је код ње професионална болест а јавља се као последица притисака на средишњи нерв (*pervus medianus*) у карпалном тунелу, који се налази у корену шаке између костију ручног зглоба са доње стране и попречног лигамента са горње стране. Мишљење судског вештака је да, с обзиром на утврђено стање обе шаке тужиље, описано у његовом налазу, и последица обољења, код тужиље постоји умањена животна активност од 30%.

По мишљењу Врховног касационог суда, имајући у виду последице професионалног обољења по умањење животне активности тужиље које, у процентима, износи 30%, припада јој право на правичну новчану накнаду од 600.000,00 динара, док би се признавањем тужиљи вишег износа од тог погодовало тежњама које нису спојиве са природом и друштвеном сврхом института новчане накнаде нематеријалне штете, противно одредби члана 200. став 2. Закона о облигационим односима.

Тужиље припадају и трошкови првостепеног поступка поступка према њеном опредељеном захтеву и то: на име ангажовања пуномоћника – адвоката за састав тужбе и једног поднеска од по 9.000,00 динара, заступање на четири одржана рочишта по 10.500,00 динара, применом важеће Адвокатске тарифе и на име трошкова вештачења 10.938,00 динара, као и на име судских такси на тужбу и одлуку по 15.800,00 динара, на основу важеће Таксене тарифе, применом одредбе члана 153. став 2. и члана 154. Закона о парничном поступку.

Из тих разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу другом изреке донео применом одредбе члана 416. став 1. и члана 165. став 2. Закона о парничном поступку.

Тужена је дужна да тужиљи накнади трошкове другостепеног и ревизијског поступка на име ангажовања пуномоћника – адвоката за састав жалбе и ревизије по 18.000,00 динара и за судске таксе и то: на жалбу и одлуку по жалби по 35.300,00 динара; на ревизију од 70.600,00 динара и на одлуку по ревизији од 105.900,00 динара, на основу важеће Таксене тарифе, па је одлука као у ставу трећем изреке донета применом одредбе члана 153. став 2. и члана 165. став 2. Закона о парничном поступку.

Ревизија тужене је недозвољена на основу одредбе члана 410. став 2. тачка 4. Закона о парничном поступку, којом је прописано да је ревизија недозвољена ако лице које је изјавило ревизију нема правни интерес за подношење ревизије. Тужена нема правни интерес за подношење ревизије против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 4463/2022 од 11.10.2022. године, којом је одбијена, као неоснована, жалба тужиље и потврђена првостепена пресуда у одбијајућем делу, јер је у том делу она успела у парници, док је допунском пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 4463/2022 од 16.11.2022. године, одлучено о жалби тужене тако што је њена жалба одбијена и потврђена првостепена пресуда у усвајајућем делу, а против те пресуде тужена није изјавила ревизију.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу четвртом изреке, донео применом одредбе члана 413. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић